МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНА РОБОТА У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ
(назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова **Форма навчання**: денна, заочна
Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: усі галузі знань
Спеціальність: усі спеціальності
Освітня програма: усі освітні програми
Рік навчання: 2023-2024 **Семестр**: 3-8
Кількість кредитів (годин): 4 (120 год.: 20 - лекції; 28 - семінарські) практичні/лабораторні/індивідуальні; 72 - самостійна робота, заочне: 6- лекції, 6 - семінарські) практичні/лабораторні/індивідуальні; 108 - самостійна робота)
Мова викладання: українська
Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle:
http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1600

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Замашкіна Ольга Дмитрівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент
Кафедра: права і соціальної роботи
Робочій e-mail: Pantera66@i.ua
Години консультацій на кафедрі: п'ятниця о 13.00 годин

3. Опис та мета дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: теоретико-методологічні проблеми надання соціально-психологічної допомоги різним верствам населення у період кризових ситуацій.

Метою вивчення дисципліни є: забезпечення особистісної готовності студентів до професійної діяльності через формування у них системи наукових понять та науково впорядкованих базових уявлень про сутнісні аспекти організації соціальної допомоги, орієнтація майбутніх фахівців на поєднання теоретичних знань з практичними навичками роботи з людьми, що потребують допомоги

Передумови для вивчення дисципліни - оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Соціальна робота», «Соціальна робота з різними групами населення»
Міждисциплінарні зв'язки з предметами: «Спеціалізовані служби в соціальній сфері», «Соціальний захист населення»

4. Результати навчання

1. *Знання:* базові знання у сфері соціально-психологічної проблематики особистості у кризовому стані, а також у сфері технології соціально-психологічної допомоги у кризових ситуаціях; у практиці міжособистісної взаємодії та ефективного спілкування з іншими людьми в контексті соціально-психологічної допомоги і самодопомоги у кризових ситуаціях..
2. *Уміння:* комплексний підхід до соціально-психологічної діагностики та низки технологій соціально-психологічної допомоги дорослим і дітям у кризовому стані, що помітно розширить їх професійний інструментарій
3. *Комунікація:* використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з актуальних проблем соціально-психологічної роботи з клієнтами у стані кризи, здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.
4. *Автономність та відповідальність*: виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків; створювати позитивний імідж професії, її статусу в суспільстві.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Поняття, причини та особливості переживання кризових станів у житті людини

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Поняття кризи, типологія критичних ситуацій 2. Динаміка кризи, характеристика фаз кризи 3. Причини кризи 4. Психологічні особливості кризи 5. Переживання кризи	*Рекомендовані джерела* 1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. 2. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с. 3. Поліщук В. М. Життєві кризи особистості : навч.-метод. посіб; Глух. держ. пед. ун-т. Глухів, 2005. 98 с. 4. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю: навчальний посібник / наук. ред. та керівник проблем. групи. Л. М. Вольнова. К. 2012. 275 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Поняття кризи, типологія критичних ситуацій 2. Динаміка кризи, характеристика фаз кризи 3. Причини кризи 4. Психологічні особливості кризи 5. Переживання кризи	*Рекомендовані джерела* 1. Лукашевич М., Семигіна Т. Соціальна робота (теорія і практика): Навчальний посібник К.: ІПК ДСЗУ, 2007. 341 с. 2. Сафонова Л. В. Содержание и методика психосоциальной работы : учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. М. : Изд. центр «Академия», 2006. 224 с. 3. Шнейдер Л. Кризисные состояния у детей и подростков : направления работы школьного психолога. Курс лекций. Школьный психолог. – 2009. № 17 URL: http://psy.1september.ru/index.php?year=2009&num=17

Завдання для самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* *1.* Кризис особистості як відзеркалення кризису культури	*Рекомендовані джерела* 1. Герасименко О. В., Кулик О. В. Молодіжна субкультура як чинник соціалізації особистості . Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 200 с. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovaczijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf 2.Грызлов С. В. Особенности психологического кризиса как неразрешимой проблемной ситуации и пути коррекции. URL: http://www.psyinst.ru/library.php?part=article&id=1709 3. Заіка В. М. Динамічна модель особистісних трансформацій в умовах подолання кризових станів особистості. Соціальна психологія. 2009. – № 1. С. 69-76.
Анотація наукової статті (об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)	Хлєбік С. Р. Соціально-реабілітаційний туризм в громаді для підлітків, які опинилися в складних життєвих обставинах Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 200 с. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovaczijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf

Тема № 2. ***Типологія кризових станів***

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Загальна типологізація кризових станів 2. Типологія кризових станів (за П.Горностаєм)	*Рекомендовані джерела* 1. Варій М. Й. Загальна психологія : навч. посібник. 2-ге видан., випр. і доп. К. : Центр учбової літератури, 2007. 968 с. 2.Психологія життєвої кризи / [відп. ред. Т. М. Титаренко]. К. : Агропром-видав України, 1998. 348 с. 3.Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю: навчальний посібник / наук. ред. та керівник проблем. групи. Л. М. Вольнова. К. , 2012. 275 с. 4.Сафонова Л. В. Содержание и методика психосоциальной работы : учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. М. : Изд. центр «Академия», 2006. 224 с. 5.Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму.

	20202. 275 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Загальна типологізація кризових станів 2. Типологія кризових станів (за П. Горностаєм)	*Рекомендовані джерела* 1.Заика В. Н. Понятие «жизненного кризиса» в психологии и его инвариативность. URL : http://www.platinov-s.com/index.php?name=psu&op=printe&id=30 2.Козлов В. В. Особенности кризисных состояний в жизни человека URL: http://drupal.psychosfera.ru/?q=node/691 3.Шнейдер Л. Кризисные состояния у детей и подростков : направления работы школьного психолога. Курс лекций. Школьный психолог. 2009. № 17 URL: http://psy.1september.ru/index.php?year=2009&num=17
Завдання до самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Діти у кризисних ситуаціях: профілактика негативних явищ і соціально-психологічна допомога	*Рекомендовані джерела* 1.Варбан Є. О. Життєва криза: поняття, концепції та прояви. Проблеми сучасної психології.2010. Випуск 8. С. 120-133. (Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України). 2. Лукашевич М., Семигіна Т. Соціологія соціальної роботи. 2014 URL: http://journals.uran.ua/index.php/1810-2131/article/view/114257/108813 3. Осетрова О.О. Перспективи розвитку соціальної роботи в сучасних реаліях України. URL: http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/confdocs/2016/9.pdf 4.Федоренко Р. П. Психологія молодої сім'ї і сімейна криза : моногр. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Л.Українки, 2007. –168 с.

Тема № 3. ***Теоретичні основи та стратегії соціальної допомоги у кризовій ситуації***

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (4 год.): 1. Стратегії соціально-психологічної допомоги 2. Дослідження кризових станів 3. Принцип супроводу як основа соціально-психологічної допомоги особистості, що знаходиться у кризовій ситуації 4. Кризове втручання (інтервенція) 5. Поняття дебрифінга як форми кризового втручання 6. Подолання як модель вирішення проблем	*Рекомендовані джерела* 1.Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. К.: Каравела. 2011. 368 с. 2. Сафонова Л. В. Содержание и методика психосоциальной работы : учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. М. : Изд. центр «Академия», 2006. 224 с. 3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с. 4. Соціальна робота з різними групами клієнтів. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/26478/

	1/Lek.pdf
Семінарське заняття (4 год.): 1. Стратегії соціально-психологічної допомоги 2. Дослідження кризових станів 3. Принцип супроводу як основа соціально-психологічної допомоги особистості, що знаходиться у кризовій ситуації 4. Кризове втручання (інтервенція) 5. Поняття дебрифінга як форми кризового втручання 6. Подолання як модель вирішення проблем	*Рекомендовані джерела* 1.Байкова И. А. Характеристика основных принципов кризисной интервенции. URL: http://www.belmapo.by/downloads/psihoterapiay/lekcii/xarakter_krisisn_intervencii.doc 2.Овчинникова Ю. Г. К проблеме интервенций в ситуации кризиса личности: от теории к практике. URL: : http://psyjournals.ru/kip/2010/n3/30828.shtml 3. Психологическая помощь в кризисной ситуации. URL : http://studin.ru/all/psihologiya/psihologicheskaya-pomosh-v-krizisnoy-situacii/vvedenie 4. Соціальна робота: підручник (2010)/ В.А. Поліщук, О.П. Бартош-Пічкар, Н.М. Горішна, Г.В. Лещук, О.Ю. Пришляк / За ред. Н.Г. Ничкало. Тернопіль: ВАТ ТВПК «Збруч». 330 с.
Завдання для самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Телефонна допомога для людей в кризовому стані	*Рекомендовані джерела* 1. Бейгер Г., Борисюк С.О. (2013) Робота на «Телефоні Довіри»: Люблін,Ніжин : 187 с. 2. Бейгер Г., Лісовець О., Плахотнік О.(2014) «Телефон довіри» як спеціалізована соціальна служба : навч. посіб. / за заг. ред. С. Борисюк. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя , 139 с. 3. Борисюк С.О. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи на молодіжній лінії телефону довіри. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2014_115_10 4. Про затвердження Типового положення про службу «Телефон Довіри» : Наказ Мінстерства сімї молоді та спорту від 07.12.2005 № 3133. Офіційний вісник України. 2005.23 лют. (№35). С. 11-13. 5. Руководство по телефонному консультированию. URL : http://www.pedlib.ru/Books/5/0121/
Анотація статті *(об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	Вихристюк О., Миллер Л., Орлова Е., Лескина Е. Психологическая помощь людям, пережившим психотравмирующее событие URL: www.psyedu.ru

Тема № 4. ***Особливості соціально-психологічної підтримки людей похилого віку***

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (4 год.): 1. Криза людей похилого віку 2. Особливості кризи старіння 3. Соціально-психологічна підтримки людей похилого віку 4. Дослідження особливостей	*Рекомендовані джерела* 1. Інновації у соціальних службах: навчально-методичний посібник / [за ред. Т. В. Семигіної]. К. : «Пульсари». 2002. 94 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні (2008): Монографія / За ред. В.В.

життєдіяльності літніх людей 5. Технологія проведення бесіди з клієнтами літнього віку 6. Основні форми соціально-психологічної роботи з людьми похилого віку .	Барабаша. Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 340 с. 3.Холостова Е. И. Социальная работа с пожилыми людьми : учебн. пособие / Е. И. Холостова. [2-е изд.]. М. : Изд.-торг. корпорация «Дашков и К°», 2003. 296 с. 4.Форми і методи роботи з людьми похилого віку. URL: http://www.kmv.gov.ua/divinfo.asp?Id=222060
Семінарське заняття (4 год.): 1. Криза людей похилого віку 2. Особливості кризи старіння 3. Соціально-психологічна підтримка людей похилого віку 4. Дослідження особливостей життєдіяльності літніх людей 5. Технологія проведення бесіди з клієнтами літнього віку 6. Основні форми соціально-психологічної роботи з людьми похилого віку	*Рекомендовані джерела* 1. Піковий М. Л. Соціальне обслуговування одиноких непрацездатних громадян. Соціальний захист в Україні. 2000. № 5. С. 18-23. 2.Ратушний І. О. Психологічна підтримка людей похилого віку в умовах благодійної організації. Пробл. старения и долголетия. 2004. Том 13, № 3. С. 243-249. 3.Сагун І. Г. Основи герагогіки : курс лекцій.; Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси, 2011. 119 с. 4.Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с. 5. Соціально-педагогічна та соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. П. Краснова, Л. П. Харченко, В. М. Пігіда, Я. І. Юрків ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. 408 с.
Завдання для самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Зарубіжний досвід соціальної роботи з людьми похилого і літнього віку	*Рекомендовані джерела* 1. Закон України «Про соціальні послуги». URL: www.nau.kiev.ua/nau10/ukr/doc.php?code=966-15 2. Коленіченко Т. І. Формування навичок спілкування як основа успішної адаптації до нового соціального середовища : тренінг для соціальних працівників, волонтерів, які працюють з літніми людьми. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 56 с. 3.Кубіцький С. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. 3-те вид. доп. і перероб. К.: Міленіум, 2015. 300 с. 4.Сагун І. Г. Основи герагогіки : курс лекцій / І. Г. Сагун ; Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси, 2011. 119 с.
Анотація статті *(одна – за вибором, об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	1.Петенок А. Ейджизм як соціальна проблема дискримінації людей похилого віку в Україні. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovaczijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf 2.Мекшун А. Д., Саннікова Г. О. Актуальні питання соціальної роботи з людьми похилого віку. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovaczijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf

Тема № 5. ***Соціально-психологічна допомога при переживанні втрати (смерті) близької людини***

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Особливості переживань особистістю почуття втрати 2. Види реакцій людей на втрату 3. Соціально-психологічна допомога людині при переживанні горя 4. Консультування клієнтів, які переживають втрату	*Рекомендовані джерела* 1. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: навчально-методичний комплекс / [автор.-упоряд. : О. В. Безпалько, І. Д. Звєрєва, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський та інш]. / [за заг. ред.: І. Д. Звєрєвої, Ж. В. Петрочко]. К. : «Фенікс», 2007. 528 с. 2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери (2012) / [за заг. ред. проф. І. Д. Звєрєвої]. Київ, Сімферополь : «Універсум», 536 с. 3.Малкина-Пых И. Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. М., 2010. 529 с. 4. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с. 5.Усатова Н. А. Экстренное психологическое консультирование по телефону. URL: : http://www.psyinst.ru/library.php?part=article&id=1219
Семінарське заняття (2 год.): 1. Особливості переживань особистістю почуття втрати 2. Види реакцій людей на втрату 3. Соціально-психологічна допомога людині при переживанні горя 4. Консультування клієнтів, які переживають втрату	*Рекомендовані джерела* 1. Вихристюк О., Миллер Л., Ордрва Е., Лескина Е. Психологическая помощь людям, пережившим психотравмирующее. URL: www.psyedu.ru 2. Меновщиков В. Ю. Робота с кризисными и проблемными ситуациями. [2-е изд.]. М. : Смысл, 2005. 182 с. 3. Шевченко О. Т. Психологія кризових станів : навч. посіб. / О. Шевченко. – К. : Здоров'я, 2005. – 120 с.
Завдання для самостійної роботи: *Презентація (10-12 слайдів; відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Допомога соціального працівника клієнтові, який переживає втрату близької людини	*Рекомендовані джерела* 1. Мульована Л. І. Психологічний дебрифінг як метод групової психологічної корекції посттравматичних стресових розладів в учасників бойових дій. Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія. Чернігів : ЧНТУ, 2014. № 1 (4). С. 64–69 2.Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період: метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В. Залеська та ін. Київ: МЖПЦ «Ла СтрадаУкраїна»,2014. 84 с. 3.Томчук М., Яцюк М. Соціально-психологічна підтримка дітей, які переживають батьківську втрату. URL: https://dnmcps.com.ua/sites/default/files/2020-01/28/1-6/% 83.pdf 4.Як пережити втрату близької людини. URL:

	https://www.bbc.com/ukrainian/features-54280481

Тема № 6. ***«Кризи здоров'я» та психосоціальна допомога жінкам із діагнозом «рак молочної залози»***

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Кризи, породжені важкими захворюваннями 2. Онкохворі як об'єкт кризової соціально-психологічної допомоги 3. Особливості соціально-психологічної допомоги онкохворим 4. Рак молочної залози як чинник кризи здоров'я 5. Соціально-психологічна самореабілітація жінок із раком молочної залози 6. Соціально-психологічна допомога подружжю, що зіштовхнулася із проблемою РМЗ	*Рекомендовані джерела* 1.Зануздана А. Психосоціальні проблеми чоловіків, дружини яких перенесли операцію на рак молочної залози. Соціальна політика і соціальна робота. 2005. № 4 (32). С. 59-67. 2.Петролюк З. Б. Психологічні проблеми жінок, хворих на рак молочної залози. Онкология. 2008. № 1. С. 132-136. 3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с 4.Социальная работа в онкологии // Технологии социальной работы в различных сферах жизнедеятельности : учеб. пособие / Под ред. проф. П. Д. Павленка. М. : ИНФРА-М, 2009. 379 с. (Высшее образование). С. 94-100. 5.Технологии социальной работы с различными группами населения.: Учебное пособие / Под ред. проф. П. Д. Павленка. М. : ИНФРА-М, 2009. 272 с.
Семінарське заняття (4 год.): 1. Кризи, породжені важкими захворюваннями 2. Онкохворі як об'єкт кризової соціально-психологічної допомоги 3. Особливості соціально-психологічної допомоги онкохворим 4. Рак молочної залози як чинник кризи здоров'я 5. Соціально-психологічна самореабілітація жінок із раком молочної залози 6. Соціально-психологічна допомога подружжю, що зіштовхнулася із проблемою РМЗ	*Рекомендовані джерела* 1. Дудниченко А. С. О важности оценки психического состояния онкологических больных и членов их семей. URL : http://www.help-patient.ru/psychological_help/psychologists/psychical_status/ 2.Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф. І. Д. Звєрєвої. 2-ге видання К.; Сімферополь: Універсум. 3. Заика В. Н. Понятие «жизненного кризиса» в психологии и его инвариативность. URL : http://www.platinovs.com/index.php?name=psu&op=printe&id=30 4 Психосоматические заболевания. Полный справочник. URL : http://publ.lib.ru/ARCHIVES/E/ELISEEV_Yu._Yu/_Eliseev_Yu._Yu..html 5.Право на жизнь. Информация для пациенток. К. : Благотворительный Фонд «Здоровье женщины и планирование семьи», 2007. 34 с.
Завдання для самостійної роботи: *Презентація (10-12 слайдів; відповідність*	*Рекомендовані джерела* 1. Вплив супровідної терапії на психоемоційний

змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку) Соціально-психологічна допомога подружжю, що зіштовхнулася із проблемою онкології	стан хворих на рак молочної залози / Н. Е. Прохач, І. А. Громакова, П. П. Сорочан [та ін.] // Журн. АМН України. 2008. Т. 14. № 2. – С. 390-398. 2.Терентьєв И. Г. Нервно-психические расстройства у больных раком молочной железы.Нижний Новгород : Нижегородская гос. академия, 2004. 264 с.

Тема № *7.* *Психосоціальна допомога жінкам, які перебувають у місцях позбавлення волі*

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Криза соціальної адаптації ув'язнених жінок 2. Завдання та етапи соціально-психологічної допомоги ув'язненим жінкам 3. Зміст соціально-психологічної допомоги ув'язненим жінкам 4. Тренінг як форма підготовки жінки до виходу на волю 5. Види роботи соціального працівника з ув'язненими жінками	*Рекомендовані джерела* 1. Абдюкова Н. В. Жіноча злочинність як психологічна проблема. Зб. наук. праць : філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ 2008. Вип. 13, ч. 2. С. 77-83. 2.Безпальча Р. Ф. Технології роботи з ув'язненими : збірник. Київ : Главник, 2007. 112 с. 3.Психологические особенности отдельных категорий преступников. URL : : http://vuzlib.net/beta3/html/1/12837/12948/ 4. Руководство для администрации учреждений исполнения наказаний и других должностных лиц. Женщины в местах заключения. Серия справочников по уголовному правосудию. Нью-Йорк : ООН, 2008. 128 с. 5. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Криза соціальної адаптації ув'язнених жінок 2. Завдання та етапи соціально-психологічної допомоги ув'язненим жінкам 3. Зміст соціально-психологічної допомоги ув'язненим жінкам 4. Тренінг як форма підготовки жінки до виходу на волю 5. Види роботи соціального працівника з ув'язненими жінками	*Рекомендовані джерела* 1.Беца О. Соціально-психологічні аспекти роботи з жінками, яких притягнено до кримінальної відповідальності. Соціальна політика і соціальна робота. 2003. №1 (ч.1). С. 64-72. 2.Проблема материнства и ментальности женщин в местах лишения свободы. URL : http://rl-online.ru/info/authors/61.html 3.Проскура В. В. Соціально-адаптаційна робота з особами, які повертаються з місць позбавлення волі в Україні (за матеріалами соціологічного дослідження). Соціологічні дослідження : зб. наук. праць. Луганськ, 2005. № 5 С. 119–132.

Завдання для самостійної роботи *Вимоги до реферату (10-12 ст. А-4; Times New Roman,1,5 интервал; 14 размер шрифта; список джерел – не менше 10;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Жіноча злочинність як психологічна проблема	*Рекомендовані джерела* 1. Головко Т .М. Гендерні аспекти покарання у вигляді позбавлення волі. Право. Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). 2009. № 3(46). С. 250-255. 2. Надира В. А. Правові основи виправлення та ресоціалізації жінок, засуджених до позбавлення волі : монографія. Запоріжжя, 2009. 168 с.
Анотація статті *(одна – за вибором студента; об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	1.Кутєпов М. Соціальна адаптація засуджених жінок як складова їх ресоціалізації. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/312-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-580-1-10-20211025.pdf

Тема 8. ***Психосоціальна допомога дітям, які пережили насильство в сім'ї***

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1.Поняття сімейного насильства 2. Психологічні чинники ризику батьківського насильства 3. Різновиди насильства щодо дитини та їх ознаки 4. Психічні особливості дітей, які постраждали від насильства 5. Наслідки насильства щодо дитини у сім'ї 6. Соціально-психологічна профілактика насильства в сім'ї 7. Особливості соціально-психологічної допомоги дитині, що пережила насильство 8. Алгоритм дій педагога, який стикається з випадками насильства щодо дитини	*Рекомендовані джерела* 1.Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» від 21 серпня 2001 року №2558-III. URL : http://www.rada.gov.ua 2.Запобігання та протидія насильству в сім'ї : методичні рекомендації для соціальних працівників. К. : ДЦССМ, 2004. –192 с. 3 Лукашевич М.П. Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посіб. К.: МАУП, 2012. 136с. 4.Попередження, виявлення і подолання випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми : методичний посібник для освітян / [Авт. : Журавель Т. В., Кочемировська О. О., Ясеновська М. Е.] / [За заг. ред. Безпалько О. В.]. К. : ТОВ «К.І.С.», 2010. 242 с. 5.Семигіна Т.Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с. 6.Мірошниченко А. В. Насильство в сім'ї. URL : http://pravovaosvita.ucoz.ua/publ/nasilstvo_v_sim_39_ji/1-1-0-13 7.Стромило А. П. Насильство над дітьми та його наслідкі. Вісник Черкаського університету. Науковий журнал. 2010. № 121. С. 140-143.

Семінарське заняття (2 год.): 1.Поняття сімейного насильства 2. Психологічні чинники ризику батьківського насильства 3. Різновиди насильства щодо дитини та їх ознаки 4. Психічні особливості дітей, які постраждали від насильства 5. Наслідки насильства щодо дитини у сім'ї 6. Соціально-психологічна профілактика насильства в сім'ї 7. Особливості соціально-психологічної допомоги дитині, що пережила насильство 8. Алгоритм дій педагога, який стикається з випадками насильства щодо дитини	*Рекомендовані джерела* 1.Гончарова Т. В. Насильство дітей у сім'ї: умови, причини й фактори виникнення. Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2010. № 4. –С. 47-53. 2. Науменко О. Про насильство в сім'ї . Психологічна газета. 2010. № 9. С. 3-8. 3. Мартынова О. С. Психологическая помощь детям – жертвам сексуального насилия Международный проект PsyOnline. Проект «Доверие». URL : http://www.psyonline.ru/article/violence/69096/ 4.Мачуська І. М. Форми і методи профілактики насильства над дітьми в сім'ї. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. Зб. наук. праць. 2010. –Вип. 14, книга ІІ. С. 365-372. 5.Методичні матеріали для працівників освіти, спрямовані на покращення алгоритму виявлення випадків насильства щодо дітей / [Авт.-упор. : Буров С., Онишко Ю., Смислова Л., Ясиновська М.]. К., 2007. 56 с. 6.Осухова Н. Применение психодрамы в психотерапии с детьми, пережившими насилие. URL: http://psy.1september.ru/view_article.php?ID=200004306 7.Попередження, виявлення і подолання випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми: методичний посібник для освітян .[Авт. : Журавель Т. В., Кочемировська О. О., Ясеновська М. Е.] / [За заг. ред. Безпалько О. В.] К. : ТОВ «К.І.С.», 2010. 242 с.
Завдання для самостійної роботи: *Вимоги до реферату (10-12 ст. А-4; Times New Roman,1,5 интервал; 14 размер шрифта; список джерел – не менше 10;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Зарубіжний досвід боротьби з насиллям в сім'ї	*Рекомендовані джерела* 1.Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб.3-те вид. доп. і перероб. К.:Міленіум, 2015. 300 с. 2.Логвиненко Т. О. Організація роботи сімейних центрів у Скандинавських країнах. // Teoria i practyka-znaczenie badań naukowych : зб. наук. праць. Ч. 3/2. Люблін. 2013. С. 28 – 32. 3. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : навч. посібник. К. : Кондор, 2009. 560 с. 4.Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія. За ред. В.В. Барабаша. Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2008. 340 с.
Анотація статті: *(одна – за вибором студента; об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	1 Трутаева Л. Помощь жертвам насилия: дети. URL : http://www.vetkaivi.ru/main/help_kid?id=183

Тема 9. ***Соціально-психологічна допомога дітям трудових мігрантів***

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**

Лекція (2 год.): 1. Криза значущих відносин у дітей трудових мігрантів 2. Психологічні особливості та поведінка дітей трудових мігрантів 3. Завдання і зміст соціально-психологічної допомоги дітям трудових мігрантів 4. Соціально-педагогічний патронаж дітей трудових мігрантів 5. Особливості психокорекційної роботи з дітьми трудових мігрантів 6. Форми і методи психокорекційної роботи з дітьми трудових мігрантів	*Рекомендовані джерела* 1. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога : навч. посібник для ВНЗ. К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. 240 с. 2.Карітас України. Звітні матеріали соціологічного дослідження «Діти трудових мігрантів: особливості соціальної поведінки» в рамках проекту «Допомога дітям вулиці» – Львів, 2009. URL: http://caritas-ua.org/index.php?option=com_content&task=view&id=220&Itemid=23 3.Пігіда В. М. Проблема зовнішньої трудової міграції населення: соціально-педагогічний аспект. Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2009. № 4. –С. 12-14. 4. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму.2020. 275 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1.Криза значущих відносин у дітей трудових мігрантів 2. Психологічні особливості та поведінка дітей трудових мігрантів 3. Завдання і зміст соціально-психологічної допомоги дітям трудових мігрантів 4. Соціально-педагогічний патронаж дітей трудових мігрантів 5. Особливості психокорекційної роботи з дітьми трудових мігрантів 6. Форми і методи психокорекційної роботи з дітьми трудових мігрантів	*Рекомендовані джерела* 1. Колесник А. Корекційна тренінгова програма по роботі з дітьми трудових мігрантів. Соціальний педагог. Шкільний світ. 2008. –№ 11(23).–С. 4-6. 2.Колесник А. Організація психокорекційної роботи з дітьми трудових мігрантів. Соціальний педагог. Шкільний світ. 2008. –№ 12 (24). С. 14-17 3.Коміссарова Т. Соціально-педагогічний патронаж дітей «групи ризику». Соціальний педагог. Шкільний світ. 2008. № 12(24). С. 41-49. 4.Маланцева О. Інтеграція дітей мігрантів в систему освіти. Соціальна педагогіка: Діловий журнал для соціальних робітників і педагогів. 2009. № 1. С. 76-79. 5.Самарська М. В. Профілактика та корекція депресивних станів дітей трудових мігрантів (методичний посібник). URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/psychology/14045 6. Сподар В. С. Діти трудових мігрантів. Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2009. № 4. С. 14-18. 7.Хлюпін В. Робота з дітьми мігрантів в школі. Соціальна педагогіка: Діловий журнал для соціальних робітників і педагогів. 2009. № 1. С. 71-76.

Завдання для самостійної роботи: *Вимоги до реферату (10-12 ст. А-4; Times New Roman,1,5 интервал; 14 размер шрифта; список джерел – не менше 10;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Арт-терапія у соціальній роботі з дітьми трудових мігрантів	*Рекомендовані джерела* 1.Ароматы в нашей жизни. // Центр психологического консультирования семьи «ТАНДЕМ» URL: http://tandem-psy.ru/?p=211 2.Проснись и пой! URL: www.edu.doal.ru/predm/umk10/070313.doc
Анотація статей (одна - за вибором студента, об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)	1.Громадська організація «Ла Страда-Україна». URL: http://old.lastrada.org.ua/ucp_mod_content_show_napryamkidiyalnosti.html 2. Замашкіна О.Д. Соціальний супровід жінок, постраждалих від домашнього насилля. Соціально-правовий захист різних категорій населення: європейський вимір. Збірник наукових праць. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2020. 124 с. С.46-51. URL: file:///C:/Users/%D0%9A%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F%20%D0%97%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D0%B0/Desktop/maket-20_11_20.pdf 3.Романова Н. Надання послуг потерпілим від насильства у сім'ї: законодавчий аспект // Соціальна політика і соціальна робота. 2008. № 2. С. 58–70.

Тема 10. Психосоціальна допомога дитині, котра переживає ситуацію розлучення батьків

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1.Розлучення як соціально-психологічна проблема 2. Переживання дитиною розлучення батьків 3. Шляхи пом'якшення впливу на дитину ситуації розлучення 4. Заходи щодо попередження розвитку кризи у дитини у построзлучний період	*Рекомендовані джерела* 1. Андреева Т. В. Семейная психология : учеб. Пособие. СПб. : Речь, 2004. 244 с. 2.Тимощук О. Приречені жертви розлучення. URL : http://dt.ua/articles/53563 3.Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1.Розлучення як соціально-психологічна проблема 2. Переживання дитиною розлучення батьків 3. Шляхи пом'якшення впливу на дитину ситуації розлучення 4. Заходи щодо попередження розвитку кризи у дитини у построзлучний період	*Рекомендовані джерела* 1.Маман С. Як пережити розлучення батьків. URL: http://ukrslovo.net/interesting-facts/for-women/3093.html 2.Морозова И. М. Развод как кризис в жизни ребѐнка. URL : http://psychologist.dp.ua/5_9.html 3.Руденко І. Теоретичне обґрунтування та процесуальні аспекти психокорекційної програми надання психологічної допомоги

	дітям, які пережили розлучення батьків. Вісник Інституту розвитку дитини. 2010. № 12. С. 22-25. 4.Руденко І.М. Психологічна допомога дітям молодшого шкільного віку, які пережили розлучення батьків. Становлення особистості фахівця: соціально-психологічні проблеми. Коломінські читання: матеріали ІІ-го Міжнар. наук. форуму (19 лютого 2008 р.) / М-во освіти і науки України, МАУП. К. : ДП «Вид. дім «Персонал»», 2009. С. 335-342.
Завдання для самостійної роботи: *(10-12 слайдів; відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Особливості виховання дітей у неповній сім'ї	*Рекомендовані джерела* 1.Докторович М. О. Роль соціального педагога в роботі з підлітками з неповних сімей. Педагогічні науки. Наукові праці. Том 42. Вип. 29. С. 44-48. 2.Особливості виховання дітей із розлучених сімей : навч.-метод. посіб. / О. М. Максимович, В. Г. Постовий. К. : Держсоцслужба, 2005. 139 с. 3.Психологія сім'ї : навч. посіб. / В. М. Поліщук, Н. М. Ільїна, С. А. Поліщук та [ін.]. [2-ге вид., доповн.]. Суми : Унів. кн., 2009. 281 с.
Анотація статті *(об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	Шевчук С. Независимый аудитор, «Человек на цепи: жизнь в украинских тюрьмах» 2014. URL: http://nauditor.com.ua/ru/component/na_archive/1088?view=material

Тема 11. Психосоціальна допомога підліткам із суїцидальною поведінкою

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція – не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття (2 год) 1. Суїцид як соціально-психологічне явище 2. Суїцид як результат невирішеної проблеми підлітка 3. Ознаки можливого суїциду у підлітка 4. Соціально-психологічна допомога підлітку-суїциденту 5. Деприсивні та суїцидальні клієнти: форми психотерапевтичної допомоги	Рекомендовані джерела 1.Змановская Е. В. Девиантология (Психология отклоняющегося поведения) : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. Заведений.– М. : Издат. центр «Академия», 2006. 286 с. 2.Сабат Н. Профілактика суїцидальної поведінки дітей та підлітків. Все для вчителя. 2007. № 11. С. 35–37. 3.Семигіна Т.Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с. 4.Сафонова Л. В. Содержание и методика психосоциальной работы : учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. М. : Изд. центр «Академия», 2006. 224 с. 5.Сорочинська В. Є. Організація роботи соціального педагога : навч. посібник. К. : Кондор, 2005. 198 с.

Завдання для самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Характеристика якостей особистості підлітка, схильного до суїциду	*Рекомендовані джерела* 1.Бойчук О. Л. Організація психологічної роботи щодо запобігання самогубств у шкільному середовищі. URL : www.nkmetka.gov.ua/psyhologi4na_sl/recomend-socped.doc 2. Пігіда В. М. Суїцидальна поведінка неповнолітніх як соціально-педагогічна проблема. Український медичний альманах. 2008. Том 11. № 6 (додаток). С. 118. 3.Психолого-педагогическая помощь детям в кризисных ситуациях. Суицид. Возрастные аспекты суицидального поведения. URL : http://www.vashpsixolog.ru/documentation-school-psychologist/88-information-for-school-psychologist/1023- psixologo-pedagogicheskaya-pomoshh-detyam-v-krizisnyx-situacziyax?start=3 4.Шнейдер Л. Кризисные состояния у детей и подростков: направления работы школьного психолога. Курс лекций. URL: http://psy.1september.ru/index.php?year=2009&num=22
Анотація наукової статті (об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)	Грішило А. Самогубство – крик по допомогу. URL : http://www.vz.kiev.ua/pop/06-07/1.shtml#2

Для заочного відділення:

Тема № 1. Поняття, причини та особливості переживання кризових станів у житті людини

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Поняття кризи, типологія критичних ситуацій 2. Динаміка кризи, характеристика фаз кризи 3. Причини кризи 4. Психологічні особливості кризи 5. Переживання кризи	*Рекомендовані джерела* 1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. 2. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с. 3. Поліщук В. М. Життєві кризи особистості : навч.-метод. Посіб.; Глух. держ. пед. ун-т. Глухів, 2005. 98 с. 4. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю: навчальний посібник / наук. ред. та керівник проблем. групи – Л. М. Вольнова. К. , 2012. 275 с.
Семінарське заняття -не передбачено навчальним планом	

Завдання для самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* *1.* Кризис особистості як відзеркалення кризису культури	*Рекомендовані джерела* 1. Герасименко О. В., Кулик О. В. Молодіжна субкультура як чинник соціалізації особистості. Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 200 с. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovaczijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf 2.Грызлов С. В. Особенности психологического кризиса как неразрешимой проблемной ситуации и пути коррекции. URL: http://www.psyinst.ru/library.php?part=article&id=1709 3. Заіка В. М. Динамічна модель особистісних трансформацій в умовах подолання кризових станів особистості. Соціальна психологія. 2009. № 1. С. 69-76.
Анотація наукової статті (об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)	Хлєбік С. Р. Соціально-реабілітаційний туризм в громаді для підлітків, які опинилися в складних життєвих обставинах Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 200 с. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovaczijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf

Тема № 2. Типологія кризових станів

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція – не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття – не передбачено навчальним планом	
Завдання до самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Діти у кризисних ситуаціях: профілактика негативних явищ і соціально-психологічна допомога	*Рекомендовані джерела* 1.Варбан Є. О. Життєва криза: поняття, концепції та прояви. Проблеми сучасної психології. 2010. Випуск 8. С. 120-133. (Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України). 2. Лукашевич М., Семигіна Т. Соціологія соціальної роботи. 2014. URL: http://journals.uran.ua/index.php/1810-2131/article/view/114257/108813 3. Осетрова О.О. Перспективи розвитку соціальної роботи в сучасних реаліях України.

	URL: http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/confdocs/2016/9.pdf 4.Федоренко Р. П. Психологія молодої сім'ї і сімейна криза : моногр. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Л.Українки, 2007. 168 с.

Тема № 3. ***Теоретичні основи та стратегії соціальної допомоги у кризовій ситуації***

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Стратегії соціально-психологічної допомоги 2. Дослідження кризових станів 3. Принцип супроводу як основа соціально-психологічної допомоги особистості, що знаходиться у кризовій ситуації 4. Кризове втручання (інтервенція) 5. Поняття дебрифінга як форми кризового втручання 6. Подолання як модель вирішення проблем	*Рекомендовані джерела* 1.Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. К.: Каравела. 2011. 368 с. 2. Сафонова Л. В. Содержание и методика психосоциальной работы : учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. М. : Изд. центр «Академия», 2006. 224 с. 3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму. 2020. 275 с. 4. Соціальна робота з різними групами клієнтів. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/26478/1/Lek.pdf
Семінарське заняття – не передбачено навчальним планом	
Завдання для самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Телефонна допомога для людей в кризовому стані	*Рекомендовані джерела* 1. Бейгер Г., Борисюк С.О. Робота на «Телефоні Довіри»: Люблін,Ніжин. 2013. 187 с. 2. Бейгер Г., Лісовець О., Плахотнік О. «Телефон довіри» як спеціалізована соціальна служба : навч. посіб. / за заг. ред. С. Борисюк. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя , 2014. 139 с. 3. Борисюк С.О. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи на молодіжній лінії телефону довіри. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2014_115_10 4. Про затвердження Типового положення про службу «Телефон Довіри» : Наказ Мінстерства сімї молоді та спорту від 07.12.2005 № 3133. Офіційний вісник України. 2005.23 лют. (№35). С. 11-13. 5. Руководство по телефонному консультированию. URL : http://www.pedlib.ru/Books/5/0121/
Анотація статті *(об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	Вихристюк О., Миллер Л., Орлова Е., Лескина Е. Психологическая помощь людям, пережившим психотравмирующее событие URL: www.psyedu.ru

Тема № 4. Особливості соціально-психологічної підтримки людей похилого віку

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**

Лекція (2 год.): 1. Криза людей похилого віку 2. Особливості кризи старіння 3. Соціально-психологічна підтримки людей похилого віку 4. Дослідження особливостей життєдіяльності літніх людей 5. Технологія проведення бесіди з клієнтами літнього віку 6. Основні форми соціально-психологічної роботи з людьми похилого віку .	*Рекомендовані джерела* 1. Інновації у соціальних службах : навчально-методичний посібник / [за ред. Т. В. Семигіної]. К. : «Пульсари». 2002. 94 с. 2. Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія / За ред. В.В. Барабаша. – Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2008. 340 с. 3.Холостова Е. И. Социальная работа с пожилыми людьми : учебн. пособие / Е. И. Холостова. [2-е изд.]. М. : Изд.-торг. корпорация «Дашков и К°», 2003. 296 с. 4.Форми і методи роботи з людьми похилого віку. URL: http://www.kmv.gov.ua/divinfo.asp?Id=222060
Семінарське заняття- не передбачено навчальним планом	
Завдання для самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Зарубіжний досвід соціальної роботи з людьми похилого і літнього віку	*Рекомендовані джерела* 1. Закон України «Про соціальні послуги». URL: www.nau.kiev.ua/nau10/ukr/doc.php?code=966-15 2. Коленіченко Т. І. Формування навичок спілкування як основа успішної адаптації до нового соціального середовища : тренінг для соціальних працівників, волонтерів, які працюють з літніми людьми. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 56 с. 3.Кубіцький С. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. 3-те вид. доп. і перероб. К.: Міленіум, 2015. 300 с. 4.Сагун І. Г. Основи герагогіки : курс лекцій; Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси, 2011. 119 с.
Анотація статті *(одна – за вибором; об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	1.Петенок А. Ейджизм як соціальна проблема дискримінації людей похилого віку в Україні. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovaczijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf 2.Мекшун А. Д., Саннікова Г. О. Актуальні питання соціальної роботи з людьми похилого віку. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/innovaczijnyj-potenczial-soczialnoyi-roboty_maket2406.pdf

Тема № 5. Соціально-психологічна допомога при переживаннівтрати (смерті) близької людини

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція – не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття (2 год.): 1. Особливості переживань особистістю почуття втрати 2. Види реакцій людей на втрату 3. Соціально-психологічна допомога людині при переживанні горя 4. Консультування клієнтів, які	*Рекомендовані джерела* 1. Вихристюк О., Миллер Л., Ордрва Е., Лескина Е. Психологическая помощь людям, пережившим психотравмирующее. URL: www.psyedu.ru 2. Меновщиков В. Ю. Робота с кризисными и проблемными ситуациями. [2-е изд.]. М. :

переживають втрату	Смысл, 2005. 182 с. 3. Шевченко О. Т. Психологія кризових станів : навч. посіб. К. : Здоров'я, 2005. 120 с.
Завдання для самостійної роботи: *Презентація (10-12 слайдів; відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Допомога соціального працівника клієнтові, який переживає втрату близької людини	*Рекомендовані джерела* 1. Мульована Л. І. Психологічний дебрифінг як метод групової психологічної корекції посттравматичних стресових розладів в учасників бойових дій. Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія. Чернігів : ЧНТУ, 2014. № 1 (4). С. 64–69 2.Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період: метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В. Залеська та ін. Київ: МЖПЦ «Ла СтрадаУкраїна», 2014. 84 с. 3.Томчук М., Яцюк М. Соціально-психологічна підтримка дітей, які переживають батьківську втрату. URL: https://dnmcps.com.ua/sites/default/files/2020-01/28/1-6/% 83.pdf 4.Як пережити втрату близької людини. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/features-54280481

Тема № 6. «Кризи здоров'я» та психосоціальна допомога жінкам із діагнозом «рак молочної залози»

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція – не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття (4 год.): 1. Кризи, породжені важкими захворюваннями 2. Онкохворі як об'єкт кризової соціально-психологічної допомоги 3. Особливості соціально-психологічної допомоги онкохворим 4. Рак молочної залози як чинник кризи здоров'я 5. Соціально-психологічна самореабілітація жінок із раком молочної залози	*Рекомендовані джерела* 1. Дудниченко А. С. О важности оценки психического состояния онкологических больных и членов их семей. URL : http://www.help-patient.ru/psychological_help/psychologists/psychical_status/ 2.Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф. І. Д. Звєрєвої. 2-ге видання К.; Сімферополь: Універсум. 3. Заика В. Н. Понятие «жизненного кризиса» в психологии и его инвариативность. URL : http://www.platinovs.com/index.php?name=psu&op=printe&id=30 4 Психосоматические заболевания. Полный справочник. URL : http://publ.lib.ru/ARCHIVES/E/ELISEEV_Yu._Yu/_Eliseev_Yu._Yu..html 5.Право на жизнь. Информация для пациенток. К. : Благотворительный Фонд «Здоровье женщины и планирование семьи», 2007. 34 с.

Завдання для самостійної роботи: *Презентація (10-12 слайдів; відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Соціально-психологічна допомога подружжю, що зіштовхнулася із проблемою онкології	*Рекомендовані джерела* 1. Вплив супровідної терапії на психоемоційний стан хворих на рак молочної залози / Н. Е. Прохач, І. А. Громакова, П. П. Сорочан [та ін.] // Журн. АМН України. 2008. Т. 14. № 2. С. 390-398 2.Терентьєв И. Г. Нервно-психические расстройства у больных раком молочной железы. Нижний Новгород : Нижегородская гос. академия, 2004. 264 с.

Тема № *7.* Психосоціальна допомога жінкам, які перебувають у місцях позбавлення волі

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція – не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття (2 год.): *Тема: Особливості соціального супроводу сім'ї, де є діти чи батьки з особливими потребами* 1.Види сімей із дітьми, що мають особливі потреби 2.Методичні основи соціальної роботи з сім'ями, що виховують дітей-інвалідів. 3.Форми соціальної роботи таким сім'ям. 4.Модель інтеграції їх в суспільство. 5.Системний підхід у застосуванні інноваційних методів соціальної роботи з сім'ями	*Рекомендовані джерела* 1. Соціальна робота з людьми з особливими потребами /Упоряд: О. В. Безпалько та інші. /Під загал. ред. І. Д. Звєрєвої. К.: Наук. Світ. 2002. 55 с. 2. Кубіцький С. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. 3-те вид. доп. і перероб. К.: Міленіум, 2015. 300 с. 3. Прокопчук С.М. «Школа життєвої компетентності» для батьків дітей з особливими потребами: URL: http://navigator.rv.ua/index.php?option=com_content&task. 4. Психологічна допомога та соціальний супровід батьків, у яких народилися діти з вадами психічного та фізичного розвитку. Методичні рекомендації / Г. В. Кукуруза, А. М. Кравцова, О. О. Близнюк, О. М. Мохнач, Л. В. Болгова. К. : Держсоцслужба, 2008. 28 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Криза соціальної адаптації ув'язнених жінок 2. Завдання та етапи соціально-психологічної допомоги ув'язненим жінкам 3. Зміст соціально-психологічної допомоги ув'язненим жінкам 4. Тренінг як форма підготовки жінки до виходу на волю 5. Види роботи соціального працівника з ув'язненими жінками	*Рекомендовані джерела* 1.Беца О. Соціально-психологічні аспекти роботи з жінками, яких притягнено до кримінальної відповідальності. Соціальна політика і соціальна робота. 2003. №1 (ч.1). С. 64-72. 2.Проблема материнства и ментальности женщин в местах лишения свободы. URL : http://rl-online.ru/info/authors/61.html 3.Проскура В. В. Соціально-адаптаційна робота з особами, які повертаються з місць позбавлення волі в Україні (за матеріалами соціологічного дослідження). /Соціологічні дослідження : зб. наук. праць. Луганськ, 2005. № 5 С. 119–132.

Завдання для самостійної роботи: *Вимоги до реферату (10-12 ст. А-4; Times New Roman,1,5 интервал; 14 размер шрифта; список джерел – не менше 10;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Жіноча злочинність як психологічна проблема	*Рекомендовані джерела* 1. Головко Т .М. Гендерні аспекти покарання у вигляді позбавлення волі. Право. Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). 2009. № 3(46). С. 250-255. 2. Надира В. А. Правові основи виправлення та ресоціалізації жінок, засуджених до позбавлення волі : монографія. Запоріжжя, 2009. 168 с.
Анотація статті *(одна – за вибором студента; об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	1.Кутєпов М. Соціальна адаптація засуджених жінок як складова х ресоціалізації. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/312-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-580-1-10-20211025.pdf

Тема 8. Психосоціальна допомога дітям, які пережили насильство в сім'ї

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція – не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття – не передбачено навчальним планом	
Завдання для самостійної роботи: *Вимоги до реферату (10-12 ст. А-4; Times New Roman,1,5 интервал; 14 размер шрифта; список джерел – не менше 10;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Зарубіжний досвід боротьби з насиллям в сім'ї	*Рекомендовані джерела* 1.Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб.3-те вид. доп. і перероб. К.:Міленіум, 2015. 300 с. 2.Логвиненко Т. О. Організація роботи сімейних центрів у Скандинавських країнах. // Teoria i practyka-znaczenie badań naukowych : зб. наук. праць. Ч. 3/2. Люблін. 2013. С. 28 – 32. 3. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : навч. посібник. К. : Кондор, 2009. 560 с. 4.Соціальні технології: світовий досвід та тенденції розвитку в Україні: Монографія/ За ред. В.В. Барабаша. Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2008. 340 с.
Анотація статті: *(одна – за вибором студента; об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)*	1 Трутаева Л. Помощь жертвам насилия: дети. URL : http://www.vetkaivi.ru/main/help_kid?id=183

Тема 9. *Соціально-психологічна допомога дітям трудових мігрантів*

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція – не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття – не передбачено навчальним планом	
Завдання для самостійної роботи: *Вимоги до реферату (10-12 ст. А-4; Times New Roman,1,5 интервал; 14 размер шрифта; список джерел – не менше 10;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Арт-терапія у соціальній роботі з дітьми трудових мігрантів	*Рекомендовані джерела* 1.Ароматы в нашей жизни. // Центр психологического консультирования семьи «ТАНДЕМ» URL: http://tandem-psy.ru/?p=211 2.Проснись и пой! URL: www.edu.doal.ru/predm/umk10/070313.doc
Анотація статей (одна - за вибором студента, об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)	1.Громадська організація «Ла Страда-Україна». URL: http://old.lastrada.org.ua/ucp_mod_content_show_napryamkidiyalnosti.html 2. Замашкіна О.Д.Соціальний супровід жінок, постраждалих від домашнього насилля. Соціально-правовий захист різних категорій населення: європейський вимір. Збірник наукових праць. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2020. 124 с. С.46-51. URL: file:///C:/Users/%D0%9A%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F%20%D0%97%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D0%B0/Desktop/maket-20_11_20.pdf 3.Романова Н.Надання послуг потерпілим від насильства у сім'ї: законодавчий аспект // Соціальна політика і соціальна робота. 2008. № 2. С. 58–70.

Тема 10. Психосоціальна допомога дитині, котра переживає ситуацію розлучення батьків

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція -не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття – не передбачено навчальним планом	
Завдання для самостійної роботи: *Тема презентації* *(10-12 слайдів; відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення. Термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Особливості виховання дітей у неповній сім'ї	*Рекомендовані джерела* 1.Докторович М. О. Роль соціального педагога в роботі з підлітками з неповних сімей. Педагогічні науки. Наукові праці. Том 42. Вип. 29. С. 44-48. 2.Особливості виховання дітей із розлучених сімей : навч.-метод. посіб. К. : Держсоцслужба, 2005. 139 с. 3.Психологія сім'ї : навч. посіб. / В. М. Поліщук, Н. М. Ільїна, С. А. Поліщук та [ін.].

	[2-ге вид., доповн.]. Суми : Унів. кн., 2009. 281 с.
Анотація статті (об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)	Шевчук С. Независимый аудитор, «Человек на цепи: жизнь в украинских тюрьмах» 2014. URL: http://nauditor.com.ua/ru/component/na_archive/1088?view=material

Тема 11. Психосоціальна допомога підліткам із суїцидальною поведінкою

Перелік питань і завдань, що виноситься на обговорення	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція – не передбачено навчальним планом	
Семінарське заняття - не передбачено навчальним планом	
Завдання для самостійної роботи: *Підготувати доповідь на одну з запропонованих тем (6-8 ст.; список джерел – 5-6;посилання на використану літературу; дотримання вимог щодо відсутності плагіату. термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку)* Характеристика якостей особистості підлітка, схильного до суїциду	*Рекомендовані джерела* 1.Бойчук О. Л. Організація психологічної роботи щодо запобігання самогубств у шкільному середовищі. URL : www.nkmetka.gov.ua/psyhologi4na_sl/recomend-socped.doc 2. Пігіда В. М. Суїцидальна поведінка неповнолітніх як соціально-педагогічна проблема. Український медичний альманах. 2008. Том 11. № 6 (додаток). С. 118. 3.Психолого-педагогическая помощь детям в кризисных ситуациях. Суицид. Возрастные аспекты суицидального поведения. URL : http://www.vashpsixolog.ru/documentation-school-psychologist/88-information-for-school-psychologist/1023- psixologo-pedagogicheskaya-pomoshh-detyam-v-krizisnyx-situacziyax?start=3 4.Шнейдер Л. Кризисные состояния у детей и подростков: направления работы школьного психолога. Курс лекций. URL: http://psy.1september.ru/index.php?year=2009&num=22
Анотація наукової статті (об'єм 100-250 слів: термін виконання – не пізніше, ніж за тиждень до заліку; вимоги – відсутність плагіату)	Грішило А. Самогубство – крик по допомогу. URL : http://www.vz.kiev.ua/pop/06-07/1.shtml#2

6. Політика курсу.

Політика щодо відвідування академічних занять.

Під час відвідування академічних занять студент накопичує загальні, фахові компетентності, що залежать від предметної сфери та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають бути обов'язково присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на занятті, має відпрацювати у двотижневий термін після повернення на навчання. Якщо студент не використав надане право без поважних причин, отримує за кожне пропущене

заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають у повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата його складання

Політика академічної добрбочесності.

Сукупність етичних принципів і правил, що визначені в Законі України «Про вищу освіту», якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової/творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових/творчих досягнень створює академічну доброчесність.

Порушеннями академічної доброчесності, відповідно «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ» вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Політика оцінювання (усних повідомлень і практичних завдань із питань курсу, аналізу наукової й навчально-методичної літератури, самостійна робота за темами, виконання завдань і т. ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах.

7. Проміжний і підсумковий контроль.

Форма проміжного контролю: Модульна контрольна робота

Зразок модульної контрольної роботи:

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання/ тести, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом з сучасних актуальних проблем соціальної роботи, як теорії так і практики.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Ознаки суїцидальної поведінки підлітків
2. Поняття кризи, типологія критичних ситуацій

Під час *дистанційної форми навчання* доцільно проводити модульну контрольну роботу у вигляді тестових завдань (30) за допомогою комп'ютерного тестування (сервіс Moodle). Приклади тестових завдань:

1. Критична ситуація – це

- украй складна, важка та небезпечна ситуація, що «породжує дефіцит значення в подальшому житті людини», коли неможливо реалізувати свої прагнення, мотиви, мету і цінності – всете, що може бути викликане внутрішньою необхідністю
- неспецифічна реакція організму на ситуацію, яка вимагає більшої або меншої функціональної перебудови організму, відповідної адаптації до даної ситуації
- стан, викликаний двома моментами: наявністю сильної мотивованості досягти мети (задовольнити потребу) і перепони, яка перешкоджає цьому досягненню
- критична психологічна ситуація, припускає наявність у людини досить складного внутрішнього світу й актуалізацію цієї складності відповідно до вимог життя, тобто «витягання» цієї складності з метою подальшого використовування

2. Суб'єктивна модель кризи має сукупність таких рівнів:

-сенситивний, емоційний, інтелектуальний, мотиваційний
- первинне зростання напруги, подальше зростання напруги, підвищення тривоги і депресії, відновлення
- навантаження, інтенсивність взаємодії із зовнішнім середовищем, задоволення потреб
- правильної відповіді не має

3.Типологія кризових станів (за П. Горностаєм):

- кризи становлення особистості, кризи здоров'я, термінальні кризи, кризи значущих відносин, кризи особистісної автономії, кризи самореалізації, кризи життєвих помилок
- внутрішні та зовнішні
- вікові, життєві та екзистенціальні
- життєві (кризи розвитку) та випадкові (кризи обставин***)***

4. Методи кризової інтервенції**:**
- психотерапія (кризова психотерапія) та кризове консультування
- телефонне консультування
- психологічний дебрифінг
- правильної відповіді не має

5. Психологічний дебрифінг – це
- форма кризової інтервенції, особливим чином організованим обговоренням у групах людей, що спільно пережили стресову, кризову подію.
- фасилітоване групове обговорення, яке включає говоріння, слухання, прийняття рішень, навчання, проходження порядку денного і доведення зустрічі до задовільного для членів групи закінчення
- індивідуальний спосіб взаємодії із ситуацією відповідно до її власної логіки, значущості в житті людини та її психологічних можливостей
- правильної відповіді не має

Форма підсумкового контролю: залік

8. Критерії оцінювання результатів навчання.

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	**70 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	**30 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35 балів** (поточний контроль)	**16 балів** (проміжний контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ»

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується

	науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Презентація навчального матеріалу	5
Доповідь/реферат	5
Анотація наукової статті	5

Критеріями оцінювання *доповіді* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематики обраної теми.
Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.
Критеріями оцінювання *анотації наукової статті* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи
Критерії оцінки успішності відповідають навчальній програмі й найбільш важливим вимогам до знань студентів: відповіді повинні бути повними, логічними, доказовими (уразі письмової МКР). Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів.

Тестові завдання у кількості 30 завдань оцінюються по 1 балу за правильну відповідь (на платформі Moodle).

Викладач _____ к.п.н., доц. Замашкіна О.Д.
(підпис) *(ПІБ)*

Затверджено на засіданні кафедри права і соціальної роботи протокол № 7 від « 11» січня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ доц. Метіль А.С.
(підпис) *(ПІБ)*